

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

1857

eБИЛТЕН

Удружење за банкарство, осигурање и друге финансијске институције

III
квартал

20
18.

јул - септембар 2018.

УВОДНИК

Билтени удружења Привредне коморе Србије сектора пољопривреде, индустрије и услуга представљају тромесечне анализе економских трендова и актуелности у привреди.

Кроз билтене информишемо чланице коморског система, представнике пословне заједнице и стручне јавности о секторским и макроекономским темама, пословним и статистичким показатељима за водеће привредне гране, активностима удружења и услугама Привредне коморе Србије. Циљ је да подстакнемо представнике привреде да покретањем иницијатива усмереним на унапређење пословног амбијента утичу на креирање стабилних и одрживих услова пословања.

Очекујемо да коморски билтени допринесу бољој видљивости секторских информација, активности и подршке националне пословне асоцијације привреди, унапређењу конкурентности и јачању поверења у домаћи привредни амбијент и економију. Припремљене информације, вести и анализе објављене у билтенима креиране су у склопу заједничких активности јединственог коморског система и привреде Србије. У анализама су коришћени званични подаци домаћих и страних институција, објављени крајем сваког календарског тромесечја у години.

Сви претходно објављени билтени доступни су на сајту [Привредне коморе Србије](#).

Удружење за банкарство, осигурање и друге финансијске институције ПКС представља централну асоцијацију пружаоца финансијских услуга у Републици Србији. Банкари, осигуравачи, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање инвестиционим фондовима, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, посредници у осигурању, брокерско дилерска друштва и остале финансијске институције остварују своје интересе унутар Удружења. Активност Удружења је усмерена на креирање услова пословања у којима ће и пружаоци и корисници финансијских услуга на најбољи начин остварити своје пословне потенцијале кроз дванаест органа и тела у оквиру Удружења за банкарство, осигурање и друге финансијске институције Привредне коморе Србије.

Директан надзор над финансијским системом Србије поверен је Народној банци Србије, Министарству финансија и Комисији за хартије од вредности. Ови државни органи представљају најзначајније саговорнике Удружењу у процесу побољшања регулаторног оквира и прилагођавању европским правним тековинама. Усаглашене ставове чланица Удружење заступа пред свим министарствима и надлежним органима.

Финансијски систем Србије је у потпуности спреман да подржи нови инвестициони циклус привреде. На тај начин би се привредним опоравком, на најбољи начин валоризовала финансијска консолидација из претходног периода. Позитивна оцена аранжмана са ММФ-ом, недавна повећања кредитног рејтинга Србије, као и смањење нивоа ненаплативих кредита додатно оснажују оптимизам.

Јелена Васић,
уредник

Катарина Оцокољић,
секретар

Импресум: Билтен Привредне коморе Србије; Издавач: Привредна комора Србије, Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације, Ресавска 13-15, 11000 Београд, тел. (011) 3300-923, web: <http://www.pks.rs>, e-mail: analitika@pks.rs.

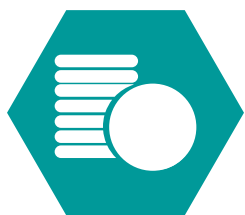
Уредник: Јелена Васић; Извршни уредник: Маја Вуковић; Редакција: Бојан Станић, Оливера Коминац, Наташа Кецман, Катарина Оцокољић, Владимир Ђорђевић, Дијана Михајловић-Монтиљо, Марко Ковачевић, Кристина Ђурић, Ана Стојановић, Душан Стокић; Лектура и коректура: Служба за информисање и односе са јавношћу ПКС; Дизајн: Марија Младеновић; Компјутерска обрада: Стеван Шормаз; Маркетинг: marketing@pks.rs.

Билтени ПКС се објављују тромесечно.

Напомена: Анализе у билтенима ПКС су ауторског карактера и не одражавају нужно став Привредне коморе Србије.

с 2018. Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације

Сва права су задржана. Ниједан део ове публикације не може бити репродукован нити смештен у систем за претраживање или трансмитован у било ком облику, електронски, механички, фотокопирањем, снимањем или на други начин, без претходне писмене дозволе издавача.

У овом броју

Активности Удружења за банкарство, осигурање и друге финансијске институције	4
Седнице, сајмови, пословни сусрети, конференције, презентације, семинари	
Вести	
Регио инфо	6
Привредна активност у финансијском сектору	8
Запосленост	
Зараде	
Стране директне инвестиције	
Размена услуга	
Остварене премије и штете (ликвидиране, резервације и трошкови)	
Привредна активност - макроекономски осврт	11
Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе	14
Преглед покренутих и реализованих иницијатива	
У фокусу	15
Објављен Проспект за јавну понуду акција	
Усвојена Процена ризика од прања новца и финансирања тероризма	
Почела примена члана 9. Закона о међубанкарским накнадама	
Подршка привреди	17
Најбржи пут до инопартнера	
Едукација	
Методолошке напомене	17
Удружење за банкарство, осигурање и друге финансијске институције	18
Контакт	19

Активности Удружења за банкарство, осигурање и друге финансијске институције

Седнице, сајмови, пословни сусрети, конференције, презентације, семинари

Седница Групаације друштва за управљање добровољним пензијским фондовима

Седница Групаације друштва за управљање добровољним пензијским фондовима одржана је 13. септембра 2018. године у просторијама ПКС. На дневном реду били су предлози измена Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима. Закључено је да је неопходно усаглашавање предлога за унапређење регулаторног оквира.

Седница Групаације друштва за управљање инвестиционим фондовима

У просторијама ПКС, 17. септембра 2018. године одржана је седница Групаације друштва за управљање инвестиционим фондовима. На дневном реду било је разматрање Нацрта закона о алтернативним инвестиционим фондовима и постојећег регулаторног оквира о инвестиционим фондовима. Предложене су мере за побољшање регулаторног оквира и закључено да је потребно допустити куповину ИЈ у девизама; омогућити да се ИЈ користе као залога (регулисати процес извршења подзаконским актом); укинути ограничења улагања до 35 одсто у државне хартије од вредности (хартије РС), као и да је потребно омогућити master feeder структуру и да оснивач друштва обезбеди seed capital у почетном периоду од минимално 2 године (без процентуалног ограничења) и код unit linked животног осигурања дефинисати да је члан ИФ уговорач осигурања а не друштво за осигурање које само спроводи инвестициону одлуку.

Седница проширеног састава Форума за превенцију злоупотреба платним картицама

Седница проширеног састава Форума за превенцију злоупотреба платним картицама одржана је у ПКС, 17. септембра 2018. године. На дневном реду седнице било је креирање заједничког документа са радним насловом „Препоруке за једнообразно поступање банака у случајевима задржаних картица на АТМ-у“. У циљу смањења броја задржаних картица на АТМ апаратима, предлаже се банкама да имплементирају у својим процесорима решење према којем се за картице са три пута унетим погрешним ПИН-ом не шаље порука да се картица задржава, већ се иста привремено блокира (чиме се спречава евентуална било каква злоупотреба, а клијент лако у контакту са својом банком може да изврши деблокаду у случају када је ПИН код погрешно унет три пута).

Седница Групаације друштва за управљање добровољним пензијским фондовима

Одржана је седница Групаације друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, 20. септембра 2018. године. На дневном реду били су предлози измена Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима. Усаглашен је материјал за достављање Народној банци који се односи на предлоге измене и допуне регулаторног оквира.

Састанак са Одбором за европске интеграције Народне скупштине Србије

У Дому Народне скупштине РС 14. септембра 2018. године представници Удружења за банкарство, осигурање и остале финансијске институције ПКС одржали су састанак са представницима Одбора за европске интеграције Народне скупштине Србије. Разматран је предлог преговарачке позиције за поглавље 4 - Слобода кретања капитала.

Презентација националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма

У организацији Министарства финансија, Управе за спречавање прања новца, 14. септембра 2018. године одржана је презентација националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма. Циљ ове Националне процене ризика је да се ризици процењени свеобухватном Националном проценом ризика из 2012. године преиспитају и поново процене по методологији Светске банке. Презентација обухвата период од пет година, и то од 2013. до 2017. године. У изради је учествовало 154 представника од чега 124 представника државног сектора (укључујући и представнике МТТТ) и 30 представника приватног сектора као и представници стручних служби ПКС.

Вести

Закон о међубанкарским накнадама и посебним правилима пословања код платних трансакција на основу платних картица

Народна банка Србије припремила је летак за трговце којим се на јасан и прегледан начин информишу о правима које доноси Закон о међубанкарским накнадама и посебним правилима пословања код платних трансакција на основу платних картица. Посебно су истакнути практични савети усмерени ка јачању позиције првенствено малих трговаца у односу са банкама, које су им до сада наметале високе трошкове прихватања, а које је у крајњој инстанци плаћало друштво у целини.

Меморандум о разумевању Народне банке Србије и Кинеске регулаторне комисије за банкарство и осигурање

Гувернер Народне банке Србије и председник Кинеске регулаторне комисије за банкарство и осигурање (CBIRC) потписали су у Пекингу Меморандум о разумевању између ове две институције. Очекује се да Меморандум о разумевању подстакне сарадњу инансијских сектора Кине и Србије, као и размену идеја и искустава нарочито у области банкарства и осигурања.

За све додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контакте са потенцијалним пословним партнерима, учешће на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству, учешће у активностима ПКС контактирајте **Удружење банкарство, осигурање и остале финансијске институције ПКС** путем телефона **011/41 49 44** или на е-маил: bankarstvo@pks.rs.

Регио инфо

Привредна
комора
Београда

НЛБ банка седми пут наградила најбоље органске произвођаче

Седми по реду „НЛБ Органик конкурс“ завршен је доделом награда најбољим органским произвођачима. Од укупно 61 пријављених, „НЛБ банка“ је изабрала три најуспешнија пројекта и доделила њиховим ауторима награде од по 500.000 РСД. Награђени су произвођачи из: села Дражиниће код Краљева, за пројекат „Унапређење органске сточарске производње – узгој оваца и говеда“, села Гргуре код Блаца за пројекат „Органска храна – будућност српске пољопривреде“ и „Био Салаш Идеи“ из Темерина, за пројекат „Оно што посејеш, то ћеш и пожњети“. Најуспешнијим носиоцима пројеката награде је уручио министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, истакавши да је у току ове године одобрено 2.004 субвенционисана кредита за органску производњу.

Рајфајзен банка „Најбоља дигитална банка“ у Србији

Реномирани светски магазин „Global Finance“ прогласио је Рајфајзен банку „Најбољом дигиталном банком“ у Србији. Стручни жири, који су чинили водећи експерти из компаније „Инфосус“ - глобални лидер у области консалтинга и технологија, као и уредници магазина „Global Finance“, приликом одлучивања узео је у обзир основне критеријуме: квалитет стратегије за привлачење и пружање услуга дигиталним корисницима, успешност у погледу обучавања клијената да користе дигиталну понуду, раст броја клијената који користе дигиталне сервисе, квалитет понуде производа и услуга, бенефите стечене кроз дигиталне иницијативе, као и дизајн и функционалност веб сајта и мобилних апликација. Према наводима, ово је прва награда из области дигиталног банкарства коју је Рајфајзен банка добила од стране познатих светских магазина, а трећа од почетка године за најбољу банку у Србији по проглашењу магазина „Euromoney“ и „EMEA Finance“.

РПК
Северобачког
управног округа
Суботица

Нови царински терминал у Слободној зони Суботица

Министар финансија отворио је 5. јула 2018. године у Слободној зони Суботица нови модерни царински терминал који би требало да повећа ефикасност пословања и убрза рад компанија које послују у Зони. Изградња новог објекта коштала је око 50 млн РСД, а радове је у потпуности финансирала Влада Републике Србије. Директор Управе царина је на отварању изјавио да ће измештањем терминала на ново место бити скраћене и убрзане процедуре царинењења робе. Према његовим речима, нови царински терминал требало би да скрати време задржавања на 15 минута. Такође, услед значајног обима раста производње компанија које послују у Слободној зони, као и због будућих нових инвеститора, указала се потреба за проширењем постојећих капацитета и отварање нове царинске испоставе представља додатну подршку целокупној привреди. У Слободној зони Суботица тренутно послује шест компанија са 6.000 запослених радника, а више од 15.000 возила прође сваке године кроз Слободну зону. Укупан обрт за 2017. годину износио је близу 850 млн евра.

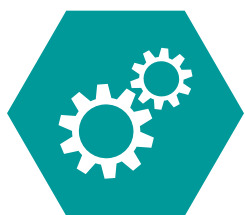

РПК
Колубарског
управног округа
Ниш

Радионица „Финансирање сектора ММСПД“

У ПКС - РПК Ниш, у сарадњи Центра за реформу финансијског извештавања (ЦФРР) Светске банке и Привредне коморе Србије - РПК Ниш, 25. септембра 2018. године одржана је радионица „Финансирање сектора ММСПД“. Центар за реформу финансијског извештавања Светске банке (ЦФРР) у сарадњи са Привредном комором Србије, спроводи радионице намењене власницима/менаџерима МСПП у Србији, како би се унапредило њихово професионално знање на теме финансирања и финансијског управљања, а уједно и увећале шансе за добијање адекватних екстерних услуга на ове теме у складу са потребама њиховог пословања. На радионици је презентовано истраживање о банкама, дефинисано на основу Анкете спроведене од стране Светске банке, а затим и обрађене теме значајне за присутне на радионици: Процедура пријављивања за кредит из угла банке – шта банке желе да знају, Расположиве опције за финансирање пословања, Упознавање представника ММСП сектора са начинима одабира доброг рачуновође. Радионицу водили представници Центра за реформу финансијског извештавања Светске банке (ЦФРР), Ана Кристина Барос и Паскал Фрержак. Учесници радионице били представници МСПП региона РПК Ниш, представници банкарског сектора и представници фирми које се баве рачуноводственим пословима. Поред представника РПК Ниш, присуствовао и руководиоца Центра за програме подршке привреди и микро, малим и средњим привредним друштвима (ММСПД) ПКС.

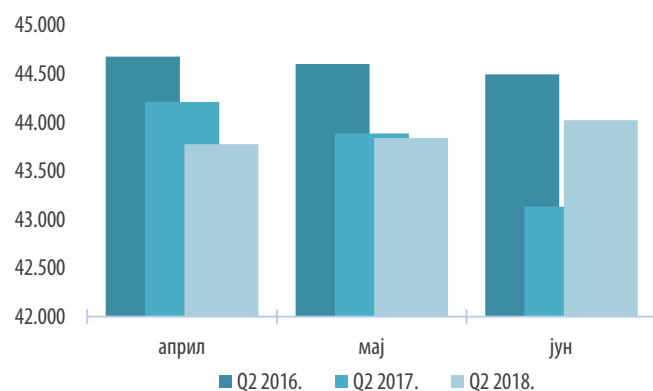

Привредна активност у финансијском сектору

Запосленост

Просечан број запослених у сектору банкарства и осигурања, према подацима РЗС, у првој половини 2018. године је износио 43.808, што представља пад од 0,2 одсто у односу на исти период 2017. године. Запослени у сектору банкарства и осигурања чине 2,2 одсто укупне запослености. Посматрано по делатностима, највише запослених је било у делатности финансијских услуга, осим осигурања и пензијских фондова (27.951), а затим следи осигурање, реосигурање и пензијски фондови, осим обавезног социјалног осигурања (10.438).

Број запослених у финансијским делатностима и делатностима осигурања, у правним лицима и код предузетника, други квартал 2016, 2017. и 2018. године

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Регистрована запосленост, према делатностима КД(2010), у другом кварталу 2017. и 2018. године

	Број запослених		Индекс	Учешће у укупној запослености, у %	
	Q2 2017.	Q2 2018.	Q2 2018/ Q2 2017.	Q2 2017.	Q2 2018.
Република Србија	1.975.308	2.047.020	103,6	100,0	100,0
Финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова	28.082	27.989	99,7	1,4	1,4
Осигурање, реосигурање и пензијски фондови, осим обавезног социјалног осигурања	10.543	10.408	98,7	0,5	0,5
Помоћне делатности у пружању финансијских услуга и осигурању	5.118	5.481	107,1	0,3	0,3
УКУПНО	43.743	43.878	100,3	2,2	2,1

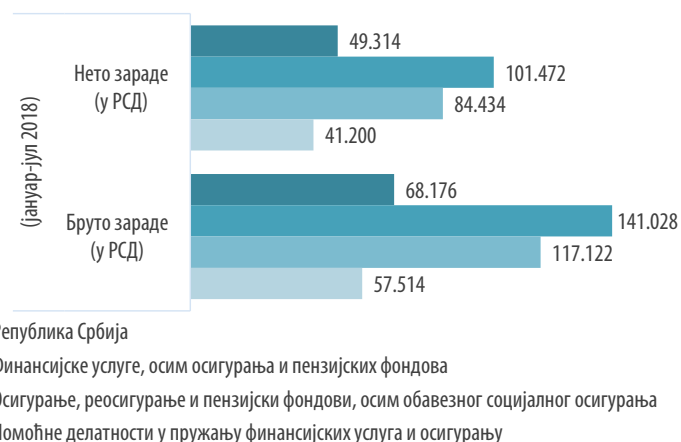
Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Зараде

У периоду јануар-јул 2018. године просечна зарада у сектору финансијске делатности и делатности осигурања износила је 125.558 динара и била је за 84,2 одсто већа у односу на просечну зараду у Републици Србији. Највиша просечна зарада остварена је у делатности финансијских услуга, осим осигурања и пензијских фондова (дупло већа од републичког просека, са порастом од 3,0 одсто на међугодишњем нивоу), а најниже у помоћним делатностима у пружању финансијских услуга и осигурању (за 15,6 одсто испод републичког просека).

Зараде, јануар-јул 2018. (у динарима)

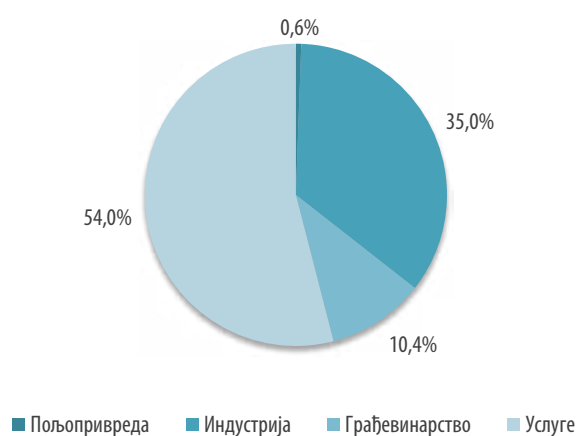

Извор: РЗС.

Стране директне инвестиције

Према подацима Народне банке Србије, у другом кварталу 2018. године, укупан нето прилив СДИ у Републику Србију, по основу улагања нерезидената, износио је 639,4 млн евра. У финансијским делатностима и делатностима осигурања остварен је нето прилив СДИ, по основу улагања нерезидената, од 237,1 млн евра. Највећа инвестициона активност нерезидената регистрована је у области финансијских услуга, осим осигурања и пензијских фондова (199,0 млн евра).

Структура нето прилива СДИ, по основу улагања нерезидената, прва половина 2018. године (у %)

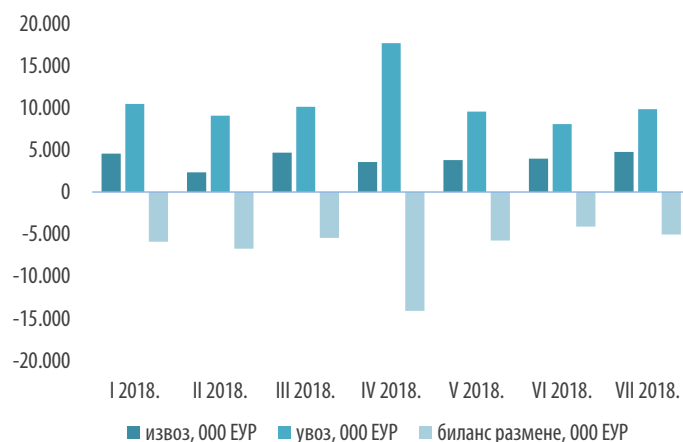

Извор: НБС (у складу са „Приручником за израду платног биланса и међународне инвестиционе позиције бр. 6, ММФ“).

Размена услуга

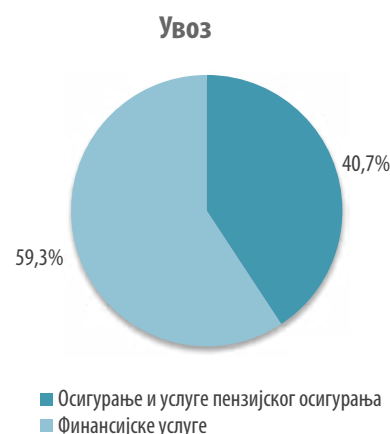
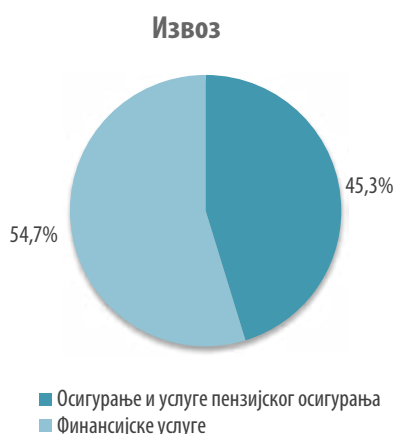
Према подацима НБС, у периоду јануар-јул 2018. године, од извоза финансијских услуга, осигурања и услуга пензијског осигурања остварено је 27,7 млн евра прихода, од чега је 54,7 одсто прихода реализовано од финансијских услуга, осим осигурања и пензијских фондова (15,2 млн евра), а 45,3 одсто од извоза услуга осигурања, реосигурања и пензијских фондова (12,5 млн евра). Укупна вредност оствареног увоза финансијских услуга, осигурања и услуга пензијског осигурања износила је 74,8 млн евра (удео од 2,8 одсто у укупном увозу услуга).

Спољнотрговинска размена финансијских услуга, месечни подаци (у хиљадама евра)

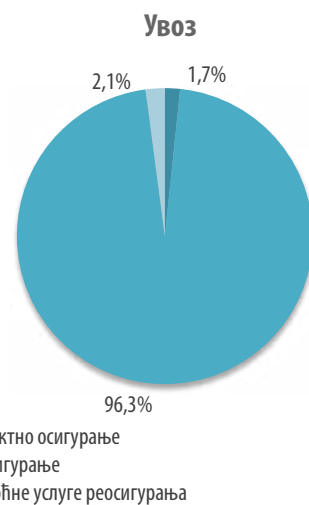
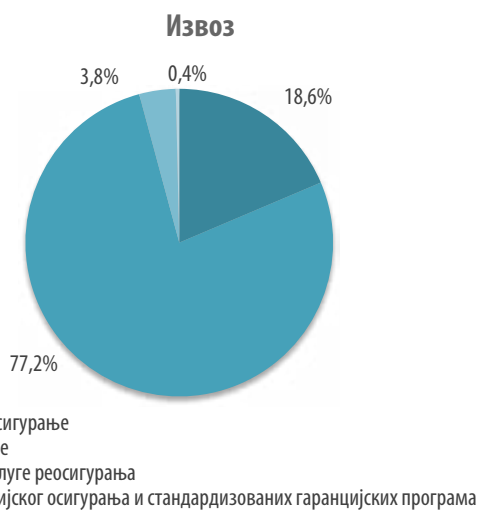
Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Структура извоза и увоза финансијских услуга, услуга осигурања и пензијског осигурања, јануар-јул 2018.

Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Структура извоза и увоза услуга осигурања и пензијског осигурања, јануар-јул 2018.

Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Остварене премије и штете (ликвидиране, резервације и трошкови)

На основу анкете међу друштвима за осигурање, у Удружењу за банкарство, осигурање и друге финансијске институције су обрађени прелиминарни подаци о резултатима пословања тржишта осигурања у првих девет месеци 2018. године.

У питању су подаци о **оствареној премији** подељеној на физичка и правна лица са аспекта уговарача осигурања (посебно је издвојена сопствено остварена премија и премија примљених саосигурања, а приказана је и премија предатих саосигурања) и **штетама** (ликвидиране, резервисане настале пријављене и резервисане настале непријављене уз трошкове обраде штета).

Остварене премије у периоду од 1. јануара до 30. септембра 2018. године

рб	врста осигурања	сопствена премија			премија примљена из саосигурања	укупна премија			премија датих саосигурања
		физичка лица	правна лица	укупно		физичка лица	правна лица	укупно	
		у 1000 динара за период од 1. јануара до 30. септембра 2018. године							
1	Незгода	308.986	1.700.836	2.009.822	62.966	308.986	1.763.801	2.072.788	62.307
2	Здравствено	317.241	2.389.160	2.706.401	134.132	317.241	2.523.292	2.840.533	133.427
3	Моторна возила	1.975.966	4.703.631	6.679.597	43.509	1.975.966	4.747.141	6.723.107	40.798
4	Шинска возила	4.056	60.927	64.983	26.854	4.056	87.781	91.837	14.939
5	Ваздухоплови	3.224	108.687	111.911	0	3.224	108.687	111.911	0
6	Пловни објекти	9.334	85.852	95.187	0	9.334	85.852	95.187	0
7	Карго	12.348	499.736	512.085	4.653	12.348	504.389	516.738	4.617
8	Пожар	597.576	3.553.928	4.151.505	463.837	597.576	4.017.765	4.615.341	419.644
9	Остала имовина	2.570.408	6.475.452	9.045.859	771.972	2.570.408	7.247.424	9.817.832	766.717
10	Аутоодговорност	19.295.894	5.973.904	25.269.798	1.123	19.295.894	5.975.027	25.270.921	1.287
11	Одговорност ваздухоплова	4.695	99.936	104.631	0	4.695	99.936	104.631	0
12	Одговорност пловна	33.456	29.511	62.966	0	33.456	29.511	62.966	0
13	Општа одговорност	34.005	1.400.447	1.434.452	71.211	34.005	1.471.658	1.505.662	76.834
14	Кредити	725.283	342.011	1.067.294	0	725.283	342.011	1.067.294	0
15	Јемство	0	99.295	99.295	11.631	0	110.926	110.926	11.873
16	Финансијски губици	22.444	547.351	569.795	39.602	22.444	586.954	609.398	40.889
17	Правна заштита	2.913	1.608	4.521	0	2.913	1.608	4.521	0
18	Помоћ на путу	1.369.857	637.360	2.007.217	0	1.369.857	637.360	2.007.217	0
19	Осигурање живота	13.728.958	1.712.272	15.441.229	0	13.728.958	1.712.272	15.441.229	0
20	Рентно осигурање	375.707	1.157	376.864	0	375.707	1.157	376.864	0
21	Допунско уз животно	1.010.000	79.922	1.089.923	0	1.010.000	79.922	1.089.923	0
22	За случај венчања и рођења	5.924	0	5.924	0	5.924	0	5.924	0
23	Везана за инвестиционе јединице	51.304	1.452	52.756	0	51.304	1.452	52.756	0
УКУПНО НЕЖИВОТНО (1 до 18)		27.287.687	28.709.633	55.997.320	1.631.490	27.287.687	30.341.123	57.628.810	1.573.333
УКУПНО ЖИВОТНО (19 до 23)		15.171.893	1.794.803	16.966.696	0	15.171.893	1.794.803	16.966.696	0
СУМА		42.459.580	30.504.436	72.964.016	1.631.490	42.459.580	32.135.926	74.595.506	1.573.333

Извор: ПКС.

Напомена: Прелиминарни подаци.

Штете у периоду од 1. јануара до 30. септембра 2018. године

рб	врста осигурања	ликвидиране штете	резервације, настале пријављене штете	резервације, настале, непријављене штете	трошкови обраде штета
1	Незгода	966.104	196.276	732.888	119.203
2	Здравствено	1.549.086	111.973	448.144	149.076
3	Моторна возила	4.327.485	1.241.808	814.644	333.863
4	Шинска возила	15.769	50.617	25.106	1.292
5	Ваздухоплови	9.365	15.693	5.830	371
6	Пловни објекти	52.140	233.770	35.519	5.857
7	Карго	128.700	610.134	166.474	9.216
8	Пожар	1.001.864	1.277.771	426.672	88.978
9	Остала имовина	4.009.391	1.859.591	1.040.616	280.967
10	Аутоодговорност	7.952.863	8.147.661	11.515.616	796.092
11	Одговорност ваздухоплова	666	20.626	7.001	344
12	Одговорност пловна	1.732	0	1.062	163
13	Општа одговорност	575.802	593.169	963.112	53.856
14	Кредити	312.941	66.548	256.734	18.649
15	Јемство	90.867	133.845	77.267	1.080
16	Финансијски губици	49.046	85.860	41.833	7.547
17	Правна заштита	0	118	0	0
18	Помоћ на путу	529.072	249.489	197.518	136.966
19	Осигурање живота	7.165.472	438.952	92.525	70.204
20	Рентно осигурање	271.665	2.763	0	2.640
21	Допунско уз животно	197.258	156.141	118.699	12.932
22	За случај венчања и рођења	10.160	754	0	2.257
23	Везана за инвестиционе јединице	0	0	0	0
УКУПНО НЕЖИВОТНО (1 до 18)		21.572.891	14.894.948	16.756.033	2.003.518
УКУПНО ЖИВОТНО (19 до 23)		7.644.555	598.611	211.224	88.033
СУМА		29.217.446	15.493.559	16.967.257	2.091.551

Извор: ПКС.

Напомена: Прелиминарни подаци.

Извештај је сачињен на основу прелиминарних података свих друштава за осигурање која су имала дозволу и која су била активна на тржишту осигурања од почетка па до краја септембра 2018. године. Иста методолошка напомена се односи и на извештаје о износу ликвидираних штета.

Привредна активност - макроекономски осврт

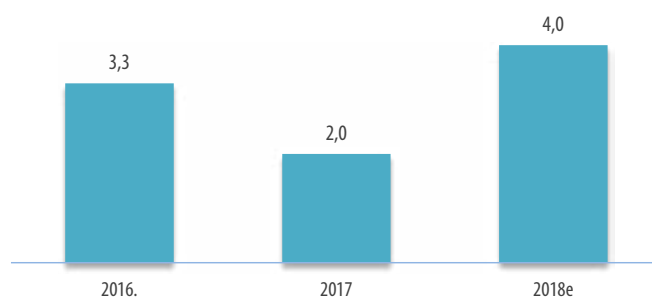
Економија коју је карактерисала стагнација раста и висока стопа незапослености, за само неколико година се трансформисала у растућу економију са ниском инфлацијом, елиминисаним фискалним дефицитом, опадајућим јавним дугом, стабилним банкарским системом и опоравком тржишта рада. Основу за одржавање и даље убрзање привредне активности треба да омогући наставак структурних реформи, као и повећање производне активности у извозно оријентисаним привредним делатностима, посебно оних које носе већу додатну вредност.

Према подацима Републичког завода за статистику, привредна активност Србије мерена **стопом реалног раста бруто домаћег производа** у другом кварталу 2018. године, у односу на исти период претходне године, износи 4,8 одсто. Народна банка Србије је ревидирала очекивану стопу раста на 4,0 одсто у односу на иницијалну пројекцију од 3,5 одсто (процена Министарства финансија за ову годину износи 4,2 одсто). Посматрано по делатностима, најзначајније стопе раста су остварене у сектору грађевинарства (22,9 одсто), сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде (14,8 одсто) и сектору информисања и комуникација (5,9 одсто). Према најновијим прелиминарним резултатима обрачуна, привредна активност у 2017. години увећана је за 2,0 одсто реално.

Укупна **индустријска производња** је повећана за 2,7 одсто у периоду јануар - август 2018. године, у односу на исти период 2017. године. Значајан позитиван раст остварен је у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (5,1 одсто), док је у прерађивачкој индустрији раст износио 2,8 одсто и то највише у областима: поправке и монтаже машина и опреме (19,7 одсто), производње машина и опреме (10,4 одсто), производње намештаја (10,1 одсто) и производње осталих саобраћајних средстава (9,8 одсто). Код рударства је дошло до пада за 3,8 одсто.

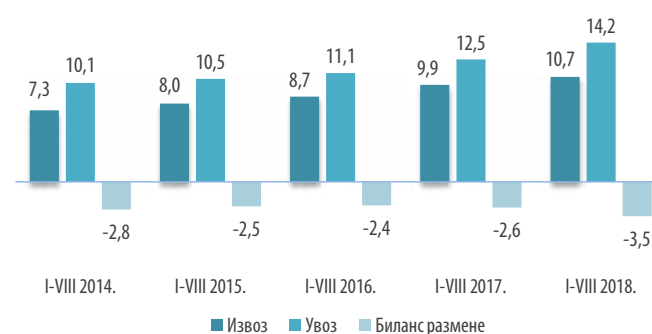
Народна банка Србије наставља да води експанзивну монетарну политику, по основу значајног смањења референтне каматне стопе, која тренутно износи 3,0 одсто. Према процени аналитичара, на актуелну монетарну политику НБС утицали су ниски инфлаторни

Реални раст БДП (у %)

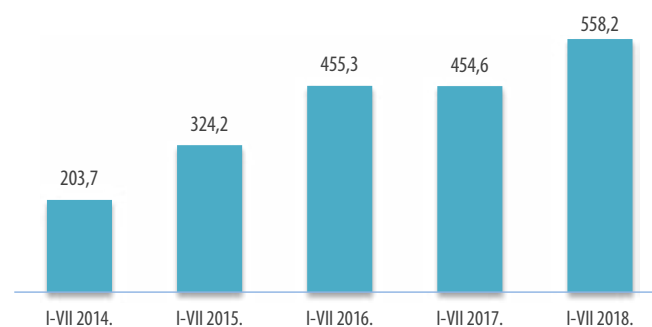
Извор: РЗС.

Спољнотрговинска робна размена (у млрд евра)

Извор: РЗС.

Суфицит у размени услуга (у млн евра)

Извор: НБС.

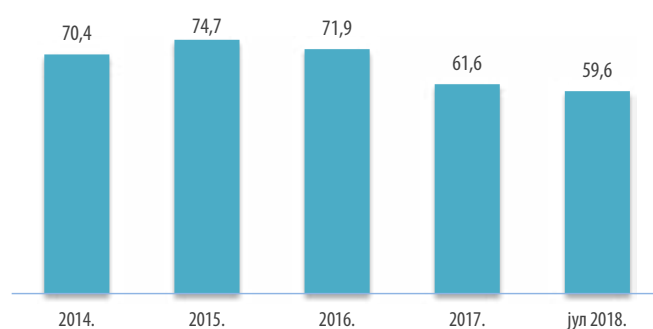
притисци, монетарна политика Европске централне банке (референтна каматна стопа у еврозони се одржава на нули), као и потреба да се монетарном политиком допринесе расту инвестиционе и привредне активности у земљи. **Међугодишња инфлација** у августу је износила 2,6 одсто и у оквиру је циља НБС који износи 3,0 одсто $\pm$ 1,5 процентних поена. Већина аналитичара сматра да у наредном периоду не би требало да дође до пада референтне каматне стопе за додатних 25 базних поена (на потенцијалних 2,75 одсто) јер се очекује благ пораст инфлаторног притиска, а привредна активност је довољно убрзана.

Мере фискалне консолидације су оствариле позитиван резултат, изнад првобитне процене Међународног монетарног фонда. У 2017. години је остварен суфицит консолидованог буџета у износу од 1,2 одсто БДП (први пут у последњих десет година), чиме се значајно допринело смањењу потреба за задужевањем. Према подацима Министарства финансија, у периоду јануар-јул 2018. године остварен је **суфицит републичког буџета** у износу 49,1 млрд динара. Последично, јавни дуг је током 2017. године опао за десет процентних поена и износио је 61,6 процената БДП у односу на 71,9 одсто на крају 2016. године. Опадајући тренд је настављен и током првих седам месеци текуће године, па је на крају јула јавни дуг износио 59,6 одсто БДП, односно нашао се испод „мастрихтског критеријума“ од 60,0 одсто.

На позитивне макроекономске трендове реаговале су и агенције за оцену кредитног рејтинга које су током 2017. године унапредиле рејтинг Србије. Standard and Poor`s је повећао кредитни рејтинг на „ВВ“ са стабилним изгледом, што је исто учинила агенција Fitch Ratings. Moody`s је такође повећао кредитни рејтинг на „Вa3“ са стабилним изгледом. Овим се Србија значајно приближила инвестиционом нивоу кредитног рејтинга са циљем да се то оствари у средњем року. Агенције наводе као основу за даље унапређење кредитног рејтинга, очување макроекономске стабилности и резултата фискалне консолидације, структурне реформе (јавна предузећа, пореска управа, просвета и здравство), као и наставак процеса евроинтеграција.

Србија је наставила регионално лидерство у привлачењу **страних директних инвестиција**, које су у 2017. години износиле 2,4 млрд евра (раст од 27,0 одсто), а позитиван тренд је настављен и у првих седам месеци 2018. године када је остварен прилив од 1,4 млрд евра. НБС очекује да ће укупан прилив у 2018. години износити 2,6 млрд евра, односно 6,6 одсто БДП и да ће бити више него довољно за покривање дефицита текућег рачуна платног биланса.

Јавни дуг Србије (централни ниво државе, у % БДП)

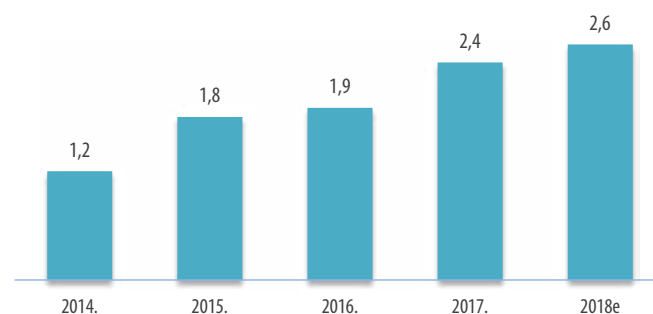
Извор: Министарство финансија.

Кретање стопе запослености/незапослености становништва старости 15 и више година, према Анкети о радној снази (у %)

Извор: РЗС.

Нето СДИ (у млрд ЕУР)

Извор: НБС.

Укупна **спољнотрговинска робна размена** Србије у периоду јануар-август 2018. године износила је 24,9 млрд евра што представља раст од 11,0 одсто у односу на исти период прошле године. Извезено је робе у вредности од 10,7 млрд евра, што представља повећање од 8,5 одсто, док је увоз робе износио 14,2 млрд евра, што представља повећање од 13,0 одсто. Дефицит спољнотрговинске робне размене износи 3,4 млрд евра, што је повећање од 30,0 одсто, чиме је покривеност увоза извозом опала на 75,8 одсто у односу на 79,0 одсто колико је покривеност износила у истом периоду прошле године. Пораст дефицита је последица, пораста цене енергената од којих је привреда Србије високо зависна, релативно јак динар у односу на кључне валуте, као и чињеница да привредни раст у значајној мери зависи од увоза материјала и производа за потребе инвестиционе активности и потрошње као компоненти БДП.

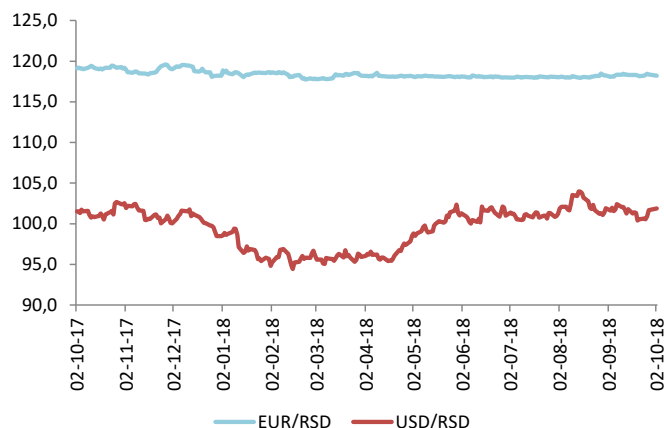
Значајан допринос одржавању релативно ниског дефицита текућег рачуна платног биланса даје **суфицит у трговини услугама** који је у првих седам месеци 2018. године износио 558,2 млн евра, у односу на 454,6 млн евра из истог периода прошле године. **Дефицит текућег рачуна платног биланса** је у прошлој години износио 5,7 одсто БДП, исти ниво се очекује и у текућој години, уз очекивања НБС да се он у средњем року смањи на ниво од око 5,0 одсто.

Према Анкети о радној снази за други квартал 2018. године, број запослених износи близу 2,9 милиона, а број незапослених 391,6 хиљада. Стопа запослености популације старости 15 и више година износи 48,6 одсто, а **стопа незапослености** 11,9 одсто (у првом кварталу износила је 14,8 одсто). **Просечна бруто зарада** исплаћена у јулу 2018. године износила је 68.029 динара, док је просечна нето зарада износила 49.202 динара. У односу на исти месец претходне године, бруто зарада је реално већа за 4,9 одсто, док је нето зарада већа за 5,4 одсто.

Према подацима НБС, међугодишња стопа раста кредитне активности у Србији је у јуну 2018. године износила 7,6 одсто (14,1 одсто по искључењу ефеката отписа и продаје НПЛ-ова). Стабилност банкарског сектора у Србији је очувана и додатно ојачана, захваљујући мерама НБС, а удео проблематичних кредита у укупним кредитима забележио је пад, на 7,8 одсто (јун 2108).

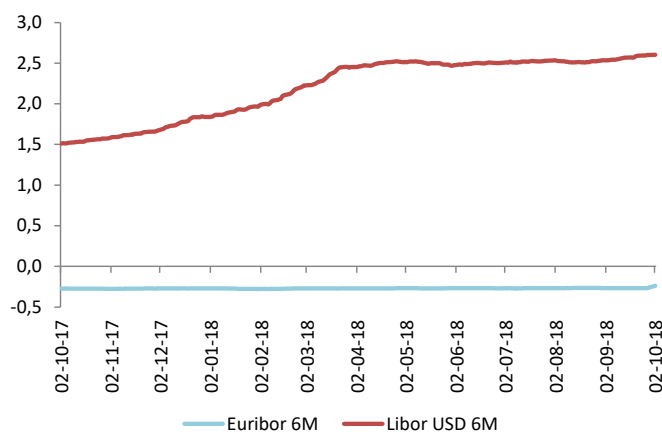
Динар је у 2017. години ојачао 4,2 одсто у односу на евро чиме је био једна од валута које су оствариле највећу апресијацију. У првих девет месеци 2018. године **просечан девизни курс** је износио 118,2427 динара за један евро, односно 99,1052 динара за један амерички долар. Народна банка наставља политику интервенција на девизном тржишту како би спречила веће дневне осцилације националне валуте.

Кретање девизних курса у последњих годину дана

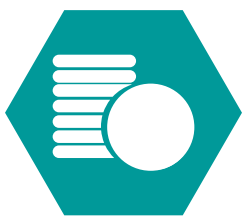
Извор: Bloomberg L.P.

Кретање каматних стопа у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе

Преглед покренутих и реализованих иницијатива

Иницијатива за успостављање платног промета између Републике Србије и Исламске републике Иран

На основу захтева извозника, чланица Привредне коморе Србије, упућена је иницијатива Народној банци Србије за успостављање платног промета између Републике Србије и Исламске републике Иран. Одговор на иницијативу према Народној банци Србије за успостављање платног промета између РСрбије и ИР Иран, прослеђен чланицама и на захтев Управи за СПНФТ.

Иницијатива у вези са поступањем банака у случајевима крађе или губитка платних картица

Чланицама Удружења за банкарство, осигурање и друге финансијске институције достављен је одговор који је добијен од Народне банке Србије а на Иницијативу Удружења – Групација за развој платних картица, у вези са поступањем банака у случајевима крађе или губитка платних картица уз касније коришћење истих са исправним ПИН-ом.

Иницијативе ПКС према Министарству финансија

Састанак у Министарству финансија са државном секретарком, директором Управе за јавне набавке и помоћником министра финансија. Тема су претходне иницијативе које је Привредна комора Србије доставила Министарству и договор око будућих модела сарадње и активности радне групе.

Нацрт закона о порезу на доходак грађана

Одржан је састанак у Министарству финансија са помоћником министра и саветником. Тема: Нацрт закона о порезу на доходак грађана и предлози чланица Привредне коморе Србије. Састанку су, поред представника ПКС, присуствовали представници ЕРСТЕ банке и ДДОР Нови Сад.

За све додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контакте са потенцијалним пословним партнерима, учешће на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству, учешће у активностима ПКС контактирајте **Удружење банкарство, осигурање и остале финансијске институције ПКС** путем телефона **011/41 49 44** или на е-маил: bankarstvo@pks.rs.

У фокусу

Објављен Проспект за јавну понуду акција

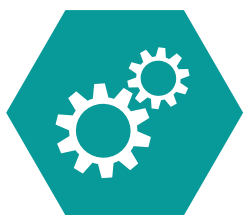
Проспект за јавну понуду акција и њихово укључење на регулисано тржиште (segment Prime listing) издаваоца „ФИНТЕЛ ЕНЕРГИЈА“ А.Д. Београд, објављен је 25. јула 2018. године. Број акција које се нуде на продају је 6,5 млн по цени од 500 РСД по акцији. Јавна понуда акција ће се сматрати успешном ако најмање 1,5 млн нових акција буде уписано, уплаћено и алоцирано. Покровитељ емисије је инвестиционо друштво „М&V Investments“ а.д. Београд. Покровитељ је у обавези да првог радног дана после истека рока за упис и уплату акција дефинисаног за остале инвеститоре, упише и уплати део непродатих акција Издаваоца, до износа од 1,5 млн акција. „ФИНТЕЛ ЕНЕРГИЈА“ намерава да користи средства која стекне на основу овог издавања акција за побољшање финансијског положаја и проширење пословања. Наиме, процена менаџмента је да ће 90 одсто средстава бити коришћено да се изврши фаза II пројекта „Кошава“, док ће остатак бити искоришћен на реализацију пројекта „Кула II“.

Усвојена Процена ризика од прања новца и финансирања тероризма

Влада Републике Србије усвојила је Процену ризика од прања новца и финансирања тероризма и документа која имају ознаку тајности. У складу са закључком Владе издвојен је део за јавност („Сажетак“). Акциони план за спровођење препорука из процене ризика од прања новца и процене ризика од финансирања тероризма усвојен је на Влади и објављен у „Службеном гласнику“ РС број 55/18 од 16. јула 2018. године.

Почела примена члана 9. Закона о међубанкарским накнадама

Народна банка Србије почела је са применом члана 9. Закона о међубанкарским накнадама и посебним правилима пословања код платних трансакција на основу платних картица који предвиђа да су издаваоци платних картица у обавези да сваком кориснику који захтева издавање платне картице уз текући рачун издају платну картицу код које се трансакције обрађују, нетирају и поравнавају у платном систему у Србији. Свим новим корисницима текућих рачуна који захтевају платну картицу биће бесплатно издата картица са домаћом обрадом трансакција, а поред тога све картице које не испуњавају услов домаће обраде трансакција, на свом истеку рока важности, биће замењене картицама са домаћом обрадом трансакција. На овај начин, остварује се још један важан циљ Закона - управљање системским ризиком у нашем домаћем платном систему, а у вези са картичним трансакцијама. (Члан 9. Закона узимајући у обзир карактеристике домаћег тржишта платних картица које континуирано расте, као и његов системски значај, ублажава ризик који произлази из доминантне обраде домаћих (динарских) картичних плаћања у иностраним платним системима и представља важан сегмент очувања стабилности финансијског система у Србији, што је један од два најважнија циља НБС).

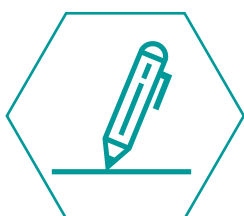

Подршка привреди

Најбржи пут до инопартнера

Привредна комора Србије је члан [Европске мреже предузетништва](#) и координатор Конзорцијума ЕЕН мреже у Србији. Услуге ЕЕН мреже су превасходно намењене малим и средњим предузећима као сервис када је у питању интернационализација пословања. Европска мрежа предузетништва има за циљ да предузећа лакше и брже пронађу партнере у иностранству кроз бесплатне услуге претраге [Базе пословне сарадње](#) и учешћа на међународним [пословним сусретима и пословним мисијама](#).

Едукација

Центар за едукацију и стручно образовање (ЦЕСО) Привредне коморе Србије привредницима омогућава савремену и континуирану пословну едукацију. Унапређење постојећих и стицање нових знања, вештина и компетенција, као и непрекидан лични и професионални развој, део су мисије ЦЕСО у афирмисању концепта целоживотног учења. Програми семинара и едукација се могу преузети на следећем линку: [ПКС едукација](#)*.

* Линк: www.pks/edukacija.

Методолошке напомене

Банкарство и осигурање, према КД(2010), обухвата области делатности: Финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова, Осигурање, реосигурање и пензијски фондови, осим обавезног социјалног осигурања, Помоћне делатности у пружању финансијских услуга и осигурању (делатности финансијских услуга и робних берзи, брокерски послови с хартијама од вредности и берзанском робом, обрада одштетних захтева и процењивање ризика и штета, делатност заступника и посредника у осигурању и остале помоћне делатности у осигурању и пензијским фондовима, и делатности управљања фондовима).

Републички завод за статистику почев од 2018. године просечне зараде рачуна на основу података из евиденције Пореске управе. Истраживање о зарадама заснива се на подацима из обрасца Пореске пријаве за порез по одбитку (образац ППП-ПД). Просечне зараде израчунавају се на основу износа обрачунатих зарада за извештајни месец и броја запослених који је изражен еквивалентом пуног радног времена (full-time equivalent – FTE). Обухваћене су све категорије запослених за које су послодавци, тј. пословни субјекти, Пореској управи доставили електронски попуњен образац пореске пријаве ППП-ПД са обрачунатим зарадама. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Неке вредности, приказане у билтену, заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Коришћене скраћенице

БДП	Бруто домаћи производ	USD	Амерички долар
БДВ	Бруто додата вредност	LIBOR	Лондонска међубанкарска стопа
СДИ	Стране директне инвестиције	EURIBOR	Европска међубанкарска стопа
KD(2010)	Класификација делатности	BELIBOR	Београдска међубанкарска стопа
СМТК	Стандардна међународна трговинска класификација	EMBI	Индекс обвезница тржишта у настајању
АРС	Анкета о радној снази	CDS	Credit Default Swap
РСД	Српски динар		

Извори података: Републички завод за статистику (РЗС), Народна банка Србије (НБС), Агенција за привредне регистре (АПР), Привредна комора Србије (ПКС), Управа царина (УЦ), Министарство финансија (МФ), Пореска управа (ПУ), Завод за статистику Европске уније (Eurostat), Чикашка продуктна берза (СМЕ), Bloomberg L.P, Међународни трговински центар (ICT TradeMap), Европска централна банка (ЕЦБ), Међународни монетарни фонд (ММФ).

Девизни курсеви: Сви прерачуни у билтену су извршени према следећим просечним средњим курсевима Народне банке Србије

Период:	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.		
							I квартал	II квартал	III квартал
EUR/RSD	113,1277	113,1369	117,3060	120,7328	123,1179	121,3367	118,4251	118,1712	118,1386
USD/RSD	88,1169	85,1730	88,5408	108,8543	111,2903	107,4987	96,3415	99,2224	101,5888

Извор: НБС.

Одрицање од одговорности: Подаци су подложни изменама у складу са променама званичних извора података. Информације у овом извештају су дате у сврху општег информисања и не могу бити замена за економски савет, нити се њиховим објављивањем ствара било каква обавеза за Привредну комору Србије. Умножавање и дистрибуирање билтена и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави Привредној комори Србије на: analitika@pks.rs.

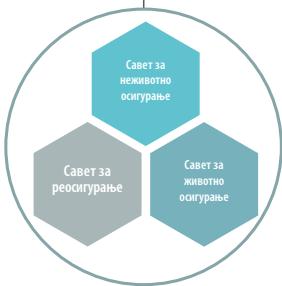
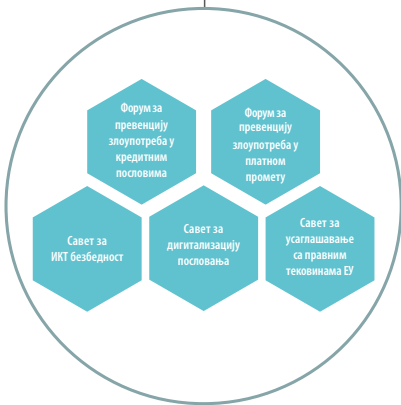
Удружење за банкарство, осигурање и друге финансијске институције

Чланице Коморе, учесници на тржишту финансијских услуга су, у оквиру Удружења за банкарство, осигурање и друге финансијске институције, организоване кроз укупно осам групација/одбора. У питању су делатности банкарства, осигурања, финансијског лизинга, брокерско дилерских друштава, посредовања у осигурању, управљања добровољним пензијским фондовима, управљања инвестиционим фондовима и картичарство.

Удружење заступа и штити интересе чланица на националном нивоу кроз: предлагање нових закона и подзаконских аката, измена и допуна постојећих законских и подзаконских аката и анализирање ефеката примене закона у пракси; активно учешће у радним групама министарстава за израду закона и других прописа, секторских политика и националних планова; организовање јавних расправа нацрта закона као и праћење и анализирање деловања и утицаја мера економске политике на пословање сектора финансијских услуга.

Стручна служба Удружења чланицама Привредне коморе Србије пружа информације о финансијским институцијама и понуди финансијских услуга, на иницијативу чланица, организује израду анализа и сагледавање актуелних проблема и пружа асистенцију у комуникацији и сарадњи са надлежним органима до прихватања и примене договореног решења.

Чланови Групације за платне картице су емитенти банкарских и небанкарских платних картица, акцептанти, произвођачи и заступници произвођача опреме и произвођачи картица. Специфичност ове Групације је интердисциплинарни састав, који омогућава укључивање свих учесника у пословању са платним картицама и оних који пружају подршку том пословању. Групација за развој платних картица је формирала Форум за превенцију злоупотреба платних картица.

Напомена:

При РПК Београд организована је Секција за факторинг.

Контакт

Привредна комора Србије
Ресавска 13-15
11000 Београд

T: 0800 808 809

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

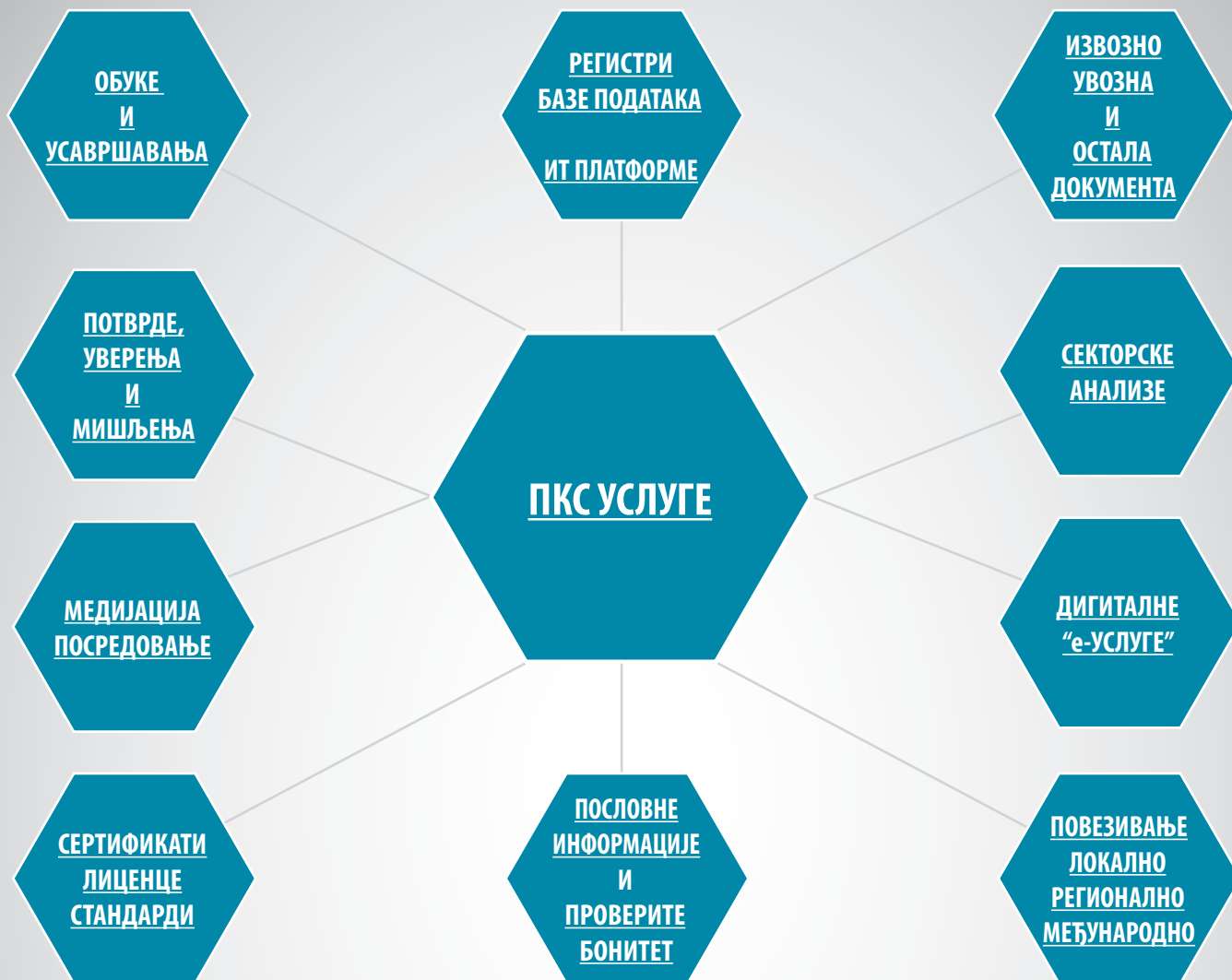

#PKS
@Privrednakomora

Удружење за банкарство,
осигурање и друге
финансијске институције
Катарина Оцокољић, секретар

T: (+381 11) 41 49 449

E: bankarstvo@pks.rs;
osiguranje@pks.rs
usluge@pks.rs

PKS еБилтени се објављују тромесечно и дистрибуирају свим чланицама PKS, у складу са организацијом рада стручних служби Привредне коморе Србије. Оглашавање у PKS еБилтенима и достављање материјала уз податке о фирми (назив предузећа, адреса, контакт телефон и ПИБ) могуће је путем имејлова: analitika@pks.rs или bis@pks.rs, као и позивом на број 0800 808 809. Понуда за оглашавање у PKS еБилтену ће вам бити достављена мејлом. Више информација на страни: www.pks.rs/oglašavanjePKSeBilten.